

Til medlem af Inatsisartut
Marianne Paviasen
Inuit Ataqatigiit

Opfølgning, besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 191-2022 vedrørende Kuannersuit

I medfør af Inatsisartuts forretningsorden § 37, stk. 1 har du fremsat nedenstående spørgsmål til Naalakkersuisut, der hermed besvares.

Dato: 04-05-2023
Sags nr. 2022 - 20295

Spørgsmålene blev første gang besvaret den 4. november 2022, hvor jeg desværre ikke var i stand til at give fyldestgørende svar på alle spørgsmål.

Postboks 930
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 68 00
Fax (+299) 32 43 02
E-mail: asn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Der blev således lovet et opfølgende svar på spørgsmål 4:

Hvad agter Naalakkersuisut at gøre ved, at man i forbindelse med forundersøgelsesansøgningen ikke har hørt befolkningen?

A) Kan Naalakkersuisut bekræfte, at ILO Konvention nr. 169 ikke er blevet opfyldt?

Svar til spørgsmål 4:

Ved meddelelse af forundersøgelses- og efterforskningstilladelser, samt i forbindelse med overdragelse af disse, foretages der, i overensstemmelse med råstofloven, ikke offentlige høringer. Offentlige høringer foretages alene i forbindelse med aktiviteter, der antages at kunne få væsentlige indvirkninger på miljøet eller samfundsmæssige forhold jf. råstofloven § 87a. Meddelelse af forundersøgelses- og efterforskningstilladelser eller overdragelse af disse, antages ikke at kunne få væsentlige indvirkninger på miljøet eller samfundsmæssige forhold, da tilladelsen i sig selv, kun giver ret til få mindre aktiviteter. Der er således ikke hjemmel til at foretage offentlige høringer i det nævnte tilfælde.

Naalakkersuisut eller Naalakkersuisoq for Råstoffer efter bemyndigelse skal altid godkende tildelinger og overdragelser.

Svar til spørgsmål 4A:

På de hjemtagne områder påhviler det Naalakkersuisut at sikre og beskytte det grønlandske folks rettigheder, både de kollektive såvel som de individuelle.

Dette betyder dog ikke, at oprindelige folks rettigheder efter konventionen kan påberåbes overfor Naalakkersuisut af enkelte individer eller grupper. Således siges der i Institut for Menneskerettigheders rapport ”Menneskerettigheder i Grønland – status 2016”, at:

”Det anføres undertiden, at dele af den grønlandske befolkning kan påberåbe sig

rettigheder som oprindeligt folk ikke kun over for Danmark, men også over for det grønlandske selvstyre. FN's Racediskriminationskomité kritiserede for eksempel i 2010 Højesterets dom og anbefalede Danmark, at selv-identificering bør være et afgørende princip i fastlæggelsen af, om en befolkningsgruppe udgør et oprindeligt folk. Det anføres desuden sommetider, at personer, der opretholder en oprindelig eller traditionel levevis, for eksempel som fangere, kan påberåbe sig oprindelige folks rettigheder over for det grønlandske selvstyre. Endelig anføres det undertiden, at etniske grønlændere udgør den oprindelige befolkning, og at de derfor har særlige rettigheder over for det grønlandske selvstyre.

Oprindelige folks rettigheder er imidlertid først og fremmest kollektive rettigheder om krav om landområder, jagtrettigheder, arbejdsforhold med videre, der kan påberåbes af det oprindelige folk over for en ekstern magt. Disse rettigheder kan derfor ikke påberåbes af enkelte individer eller grupper inden for den oprindelige befolkning, uanset om den eller de pågældende adskiller sig fra andre dele af den grønlandske befolkning (for eksempel ved levevis, etnicitet eller sprog). Den grønlandske befolkning er den oprindelige befolkning, hvorfor dele af befolkningen ikke kan gøre krav på oprindelige folks rettigheder over for resten af befolkningen.”

Naalakkersuisut kan derfor ikke bekræfte, at ILO Konvention nr. 169 ikke er blevet opfyldt.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Best Regards

Aqqaluaq B. Egede

Til medlem af Inatsisartut
Marianne Paviasen
Inuit Ataqtigiit

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 191-2022 vedrørende Kuannersuit

04-11-2022
Sagsnr. 2022 - 20295

I medfør af Inatsisartuts forretningsorden § 37, stk. 1 har du fremsat nedenstående spørgsmål til Naalakkersuisut, der hermed besvares.

Postboks 930
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 68 00

Fax (+299) 43 02
E-mail: asn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Spørgsmål 1:

Hvad agter man at gøre med det affald der henstår ved minetunnelen efter den danske forundersøgelse i Kuannersuit?

Svar til spørgsmål 1:

Generelt kan oplyses, at der er to tunneller ved Kuannersuit, som begge blev udgravet i 1970'erne under statens uranefterforskning (Risø projektet).

Naalakkersuisut er bekendt med det affald, der står ved indgangen til minetunnelen ved Kuannersuit. Indtil videre har Naalakkersuisut ingen aktuelle planer om at rydde op, før materialerne er blevet yderligere vurderet.

Spørgsmål 2:

Kan det mineaffald der henstår ved minetunnelen og som er opstået som følge af forundersøgelserne ved Kuannersuit, udgøre sundhedsfare for mennesker?

- A. Hvad er indholdet af disse affaldsprodukter?
- B. Forurener de natur og miljø i området?
- C. Overvejer man at udskifte porten til tunnelen som nu forfalder?

Svar til spørgsmål 2:

A og B.

Naalakkersuisut har ikke nogle konkrete og opdaterede sikkerheds- og sundhedsvurderinger af det affald, der står ved indgangene til minetunnelerne ved Kuannersuit.

Miljøstyrelsen for Råstofområdet har derudover indhentet bidrag fra DCE med følgende besvarelse:

"I en rapport om miljøundersøgelser ved Kvanefjeld i 2001 konkluderedes det af det daværende Danmarks Miljøundersøgelser: I 1982 og 1983 blev der brudt uranmalm i Kvanefjeldet ved Narsaq i Sydgrønland. Noget af denne malm blev fragtet til Forsøgscenter Risø ved Roskilde til brug for en prøveoparbejdning. Noget malm blev anbragt i bunker neden for Kvanefjeldet, og noget malm blev tippet ud over fjeldsiden lige udenfor mineindgangen. Malmbunkerne og tippen har ligget urørt siden de blev brudt. Formålet med denne miljøundersøgelse er at undersøge om disse bunker i dag har påviselig effekt på miljøet i Narsaq dalen, i Narsaq Elv og i bugten Narsap Ilua, som er den bugt, hvori elven udmunder efter passage af Kvanefjeldet. Vegetationen omkring malmbunker og sten-tip har kun i begrænset omfang taget skade, og ny vegetation var ved at spire op i bunkerne. Tang, blåmusling og fjeldørred er blevet indsamlet i sommeren 2001 og analyseret for grundstofferne Hg Se As Be V Cr Mn Fe Co Ni Zn Rb Y Zr Nb Mo Cd Sb Ba Pb Th U samt 'Sjældne jordarter' (La Ce Pr Nd Sm Eu Gd Tb Dy Ho Er Tm Yb Lu). Af de mange grundstoffer, der er undersøgt er det kun 'Sjældne jordarter', zirkonium, niobium og thorium, der viser forhøjelser i forhold til baggrundsværdier og samtidigt er stærkt forhøjede i det vand, der siver ud fra minen. Imidlertid fandtes denne forhøjelse også i 1976, før prøvebrydningen fandt sted. Dog kunne en forhøjelse af bly i de biologiske prøver ikke vises også at eksistere i 1976 på grund af manglende data.

Hovedkonklusionen er derfor at malmbunkerne og udsivningen fra minen ikke i dag har nogen påviselig effekt på Narsaq Elv og Narsap Ilua, idet de fundne forhøjelser også fandtes i 1976 som følge af den naturlige påvirkning af miljøet fra de i Kvanefjeldet forekommende grundstoffer. [Fremhævet red.]

Da der ikke har været malmbrydning efter undersøgelsen må det formodes at miljøsituationen ved Kvanefjeld i dag er uændret eller forbedret i forhold til i 2001."

C.

I 2019 blev Råstofstyrelsen gjort opmærksom på, at porten til den ene tunnel var brudt op. Ved hjælp fra en lokal entreprenør foranledigede Råstofstyrelsen, at porten blev repareret. Departementet vil foranledige, at der inden for den nærmeste fremtid vil blive vurderet, hvordan der skal foretages yderligere foranstaltninger til at sikre adgangsforholdene.

Spørgsmål 3:

Hvem har ansvaret for den anden tunnelåbning som henstår åben? Hvem har udført tunnelboringen?

A. Udleder tunnellen radioaktiv stråling?

B. Agter man at lukke tunnellen?

C. Hvis ikke man agter at lukke tunnellen, hvordan kan vi sikre at den ikke er til fare?

Svar til spørgsmål 3:

De to tunneller ved Kuannersuit blev begge udgravet i 1970'erne under statens uranefterforskning (Risø projektet). Det er Naalakkersuisut forventning, at Staten stadig er ansvarlig for de aktiviteter de udførte og efterladte dengang. Dette er dog ikke endelig juridisk klarlagt.

A.

Departementet for Råstoffer og Justitsområdet har ikke nogen konkrete og opdaterede sikkerheds- og sundhedsvurderinger af det affald, der står ved indgangene til minetunnellerne ved Kuannersuit.

Inde i tunnellerne er den radioaktive stråling væsentligt højere end udenfor tunnellerne. De, der i sin tid arbejdede i tunnellerne, bar derfor detektorer til at måle strålingsmængden, men ingen har været udsat for stråling over de anbefalede doser. Det er på det grundlag departementets umiddelbare vurdering, at tunnellerne i sig selv ikke udleder radioaktiv stråling til omgivelserne. Dvs. hvis man står udenfor tunnellerne, så er man ikke disponeret for radioaktiv stråling over de anbefalede doser.

B.

Departementet for Råstoffer og Justitsområdet ønsker at besigtige forholdene først, men umiddelbart vil det sikkerhedsmæssigt give mening at få lukket begge indgange forsvarligt, hvilket departementet vil igangsætte og sørge for bliver gjort snarest muligt. Der vil desuden blive foretaget målinger på det radioaktive niveau udenfor tunnellerne.

C.

Der henvises til svaret ovenfor.

Spørgsmål 4:

Hvad agter Naalakkersuisut at gøre ved, at man i forbindelse med forundersøgelingsansøgningen ikke har hørt befolkningen?

A) Kan Naalakkersuisut bekræfte, at ILO Konvention nr. 169 ikke er blevet opfyldt?

Svar til spørgsmål 4:

Grundet spørgsmålets karakter og omfang kan der ikke umiddelbart svares på spørgsmålet. Dette kræver en større juridiske involvering og koordinering. Spørgsmålet vil derfor blive besvaret snarest muligt.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Aqqaluaq B. Egede